

Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi (BEST Dergi)

www.bestdergi.net

Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutumlarının İncelenmesi

Munise Seçkin Kapucu
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Bu makaleye atf için:

Seçkin Kapucu, M. (2018). Fen bilimleri öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarının incelenmesi. *Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi (BEST Dergi)*, 2(1), 1-6.

To cite this article:

Seçkin Kapucu, M. (2018). The examination of science teachers' attitudes towards educational researches. *Science, Education, Art and Technology Journal (SEAT Journal)*, 2(1), 1-6.

Makale Türü (Paper Type):

Araştırma (Research)

Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi (BEST Dergi):

Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi (BEST Dergi); ulusal, bilimsel, hakemli ve Türkçe bir dergi olarak yılda iki kez yayınlanmaktadır. Bu dergide; bilim, eğitim, sanat veya teknoloji ile ilgili özgün kuramsal çalışmalar, literatür incelemeleri, araştırma raporları, sosyal konular, kitap incelemeleri ve araştırma makaleleri yayınlanmaktadır. Dergiye yayınlanmak üzere gönderilen makalelerin daha önce yayınlanmamış veya yayınlanmak üzere herhangi bir yere gönderilmemiş olması gerekmektedir. Bu makale araştırma, öğretim ve özel çalışma amaçları için kullanılabilir. Herhangi bir formda, kısmi veya bütün olarak yeniden basımı kesinlikle yasaktır. Makalelerinin içeriğinden sadece yazarlar sorumludur. Dergi, makalelerin telif hakkına sahiptir. Yayıncı, araştırma materyalinin kullanımı ile ilgili olarak doğrudan veya dolaylı olarak ortaya çıkan herhangi bir kayıp, eylem, talep, işlem, maliyet veya zarardan sorumlu değildir.

Science, Education, Art and Technology Journal (SEAT Journal):

Science, Education, Art and Technology Journal (SEAT Journal) is published twice a year as a national, scientific, refereed and Turkish journal. In this journal, original theoretical works, literature reviews, research reports, social issues, psychological issues, curricula, learning environments, book reviews, and research articles related to science, education, art or technology are published. The articles submitted for publication must have not been published before or sent to be published anywhere. This article may be used for research, teaching, and private study purposes. Any substantial or systematic reproduction in any form to anyone is expressly forbidden. Authors alone are responsible for the contents of their articles. The journal owns the copyright of the articles. The publisher shall not be liable for any loss, actions, claims, proceedings, demand, or costs or damages whatsoever or howsoever caused arising directly or indirectly in connection with or arising out of the use of the research material.

Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Eğitim Araştırmalarına Yönelik Tutumlarının İncelenmesi

Munise Seçkin Kapucu

Özet

Eğitimin kalitesini arttırmak amacıyla araştırmacılar tarafından farklı konularda birçok eğitim araştırması yapılmaktadır. Öğretmenlerin eğitim araştırmalarından yararlanmalarında bu araştırmalara karşı tutumları önemli bir yer tutmaktadır. Bu çalışmada fen bilimleri öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu araştırmada var olan durumu saptamaya yönelik tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmaya 2014-2015 eğitim-öğretim yılı Eskişehir ili merkez ilçelerinde Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı liselerde görev yapan 48 fizik, 33 kimya, 56 biyoloji olmak üzere toplam 137 fen bilimleri öğretmeni katılmıştır. Bu çalışmada İlhan, Şekerci, Sözbilir ve Yıldırım (2013) tarafından geliştirilen öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına karşı tutumlarının belirlenmesine yönelik "Eğitim Araştırmalarına Yönelik Öğretmen Tutum Ölçeği (EAÖTÖ)" olarak adlandırılan 5'li likert tipi bir ölçek kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin çözümlenmesinde aritmetik ortalama, standart sapma, yüzde, t-testi ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Analiz sonuçlarına göre eğitim araştırmalarına yönelik tutum ölçeğinin tüm alt boyutlarından alınan puan ortalamalarının cinsiyete, ortaöğretimin türüne, eğitim araştırmalarına yönelik eğitim alma durumuna ve branşlara göre anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Fen bilimleri öğretmenleri, Tutum ölçeği, Tarama modeli

The Examination of Science Teachers' Attitudes towards Educational Researches

Abstract

Scientists conduct many educational researches about various topics to improve the quality of the education. The attitude of the teachers towards these researches plays an important role on the usage of the results of educational researches. The research was designed according to scanning model. Scanning model, which allow the determination of the current situation, was used because it was descriptive type. 137 science teachers who voluntarily participated in the study. The distribution of the teachers according to discipline was: 48 physics teachers, 33 chemistry teachers and 56 biology teachers. The scale used in the study to determine the attitude of the teachers towards educational researches was "Attitude towards Educational Researches Scale (AERS)", which is a 5-points Likert type scale developed by İlhan, Şekerci, Sözbilir and Yıldırım (2013). The validity and reliability tests of the scale were performed by İlhan, Şekerci, Sözbilir and Yıldırım (2013). Arithmetic mean, standard deviation, percentages, t-test and one-way variance analysis were used to analyze the data obtained within the study. According to the result of the analysis, it has been found that the mean scores obtained from the dimensions of AERS did not differentiated according to gender, type of the secondary education, and attended trainings.

Key Words: Science teachers, Attitude scale, Scanning model

Giriş

Eğitimin ilerlemesinde eğitim araştırmaları önemli bir rol oynamaktadır. Bununla beraber, eğitimin gelişmesinde öğretmenler önemli bir yere sahiptir. Eğitimin kalitesini arttırmak amacıyla bilim insanları tarafından farklı konularda birçok eğitim araştırması yapılmaktadır. Öğretmenlerden de bu araştırma sonuçlarına dayanarak uygulamalar yapmaları beklenmektedir. Ancak, araştırmalar öğretmenlerin genel olarak eğitim araştırmalarından uzak olduklarını, mevcut eğitim çalışmalarından gereği kadar faydalanmadıklarını, yeteri kadar araştırma yapmadıklarını ve mevcut araştırmalara karşı bazı olumsuz tutumlara sahip olduklarını ortaya koymaktadır (Costa, Marques, ve Kempa, 2000; Çepni ve Küçük, 2003; De Jong, 2004; Ekiz, 2006; Pajares, 1992).

Tutumlar bireyin davranışlarında yönlendirici bir etkiye sahip olduğundan, dolayısıyla olumlu ya da olumsuz davranışlara yol açabilir (Tavşancıl, 2010, s.72). Tutumlar hem sosyal algımızı hem de davranışlarımızı etkilemektedir. Tutum, bir bireye atfedilen ve onun bir psikolojik obje ile ilgili düşünce, duygu ve davranışlarını düzenli biçimde oluşturan bir eğilimdir (Kağıtçıbaşı, 1999). Tutumlar nesnelere, insanlar ya da olaylar hakkında olumlu ya da olumsuz değerlendirme ifadeleridir. Tutumlar, insanın bir şey hakkında ne hissettiğini ifade etmektedir (Robbins, 1994). Tutumların psikolojik bir objeye ilişkin olduğu, tepki vermeye hazır olmayı içerdiği, güdüleme gücüne sahip olduğu, durağan olabileceği, değerlendirme içerdiği, bireyin gözlenebilen davranışlarından çıkarsama yapılarak bireye atfedilen bir eğilim olduğu vurgulanmaktadır (Kağıtçıbaşı, 1999; Sakallı, 2001). Bir insanın birçok durum ve uyarana karşı birçok tutumu olabilmektedir. İnsanlar, çevrelerinde tutum objesi olabilecek her şeye karşı deneyimleriyle, anne-baba, arkadaş çevresi, kitle iletişim araçları, diğer bireylerin etkisi ve koşullanma yoluyla birçok tutumu öğrenebilirler (Üstüner, 2006).

Son yıllarda özellikle fen eğitimi alanında yapılan araştırmalarda bir artışın olmasına rağmen (Chang, Chang ve Tseng, 2010; Sozibilir, Kutu ve Yasar, 2012; Tsai ve Wen, 2005), bu araştırmalardan eğitim-öğretim uygulamalarında yararlanma oranı düşük kalmaktadır (De Jong, 2004; Everton, Galton, ve Pell, 2000; Vanderlinde ve van Braak, 2010). Öğretmen adaylarının, öğretmenlerin ve eğitimcilerin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarını ortaya koyan çalışmalarda; ya genel olarak bilimsel araştırmalara yönelik tutumlar (Cousins ve Walker, 2000; Korkmaz, Şahin, ve Yeşil, 2011a; Walker, 2010) ya da sadece eğitim araştırmalarına karşı tutumlar (Everton, Galton, ve Pell, 2002; Öztürk, 2010; Yavuz, 2009) incelenmiştir. Eğitim araştırmalarına yönelik tutumlar, daha çok betimsel ve nitel çalışmalarla belirlenmiştir (Ekiz, 2006; Korkmaz, Şahin, ve Yeşil, 2011b; Vanderlinde ve van Braak, 2010). Öğretmenlerin eğitim araştırmalarının bulgularından yararlanmalarında bu araştırmalara karşı tutumları önemli bir yer tutmaktadır. Bu açıdan öğretmenlerin yapılan çalışmaların faydasına, kullanılabilirliğine inanmaları onlardan daha fazla yararlanmalarını etkileyebileceği söylenebilir. Öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarının araştırılması bu açıdan önemlidir. Bu çalışmada bireylerin davranışlarının incelenmesinde davranışın belirleyicilerinden birisi olarak tutumlar araştırmaya ve incelenmeye değer görülmektedir. Bu nedenle bu çalışmada uygulamalı derslerden olan fen bilimleri (fizik, kimya ve biyoloji) dersine giren öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik tutumları incelenmek istenmiştir. Bu çalışmada fen bilimleri öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda şu sorulara yanıt aranmıştır: Fen bilimleri öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumları cinsiyet, ortaöğretimin türü ve eğitim alma durumu değişkenlerine göre farklılık göstermekte midir? Fen bilimleri öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumları branş ve kıdem değişkenlerine göre farklılık göstermekte midir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Betimsel nitelikte olan bu çalışmada var olan durumu saptamaya yönelik tarama modeli kullanılmıştır. Tarama araştırmaları, grupların karakteristik özelliklerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Tarama araştırmaları ölçülebilir değişkenlere ilişkin cevapların alınması; araştırmacının değişkenleri ve değişkenlere ait göstergeleri aynı anda çeşitli sorularla inceleyebilmesi açısından güçlü bir yaklaşım olarak öne çıkmaktadır (Neuman, 2012).

Çalışma Grubu

Çalışmanın evrenini 2014-2015 eğitim-öğretim yılı Eskişehir ili merkez ilçelerinde Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı 46 lisede görev yapan 352 fen bilimleri (fizik, kimya, biyoloji) öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmada

örneklem seçimine gidilmemiş, evrenin tamamına ulaşılmak istenmiştir. Ancak 137'sına ulaşılmıştır. Ölçeklerin geri dönüş oranı 137.100/352'dir. Çalışmada evrenin %39'una ulaşılarak çalışmaya katılmaya gönüllü olan 137 fen bilimleri öğretmeni ile çalışma tamamlanmıştır. Araştırmaya 48 fizik, 33 kimya, 56 biyoloji olmak üzere toplam 137 fen bilimleri öğretmeni katılmıştır. Bu öğretmenlerin 83'ü (%52.9) kadın, 53'ü (%33.8) erkek öğretmenlerden oluşmaktadır. Öğretmenlerin 95'i (60.5) genel ortaöğretimde, 42'si (26.8) ise meslek ve teknik liselerde görev yapmaktadır. Öğretmenlerin 72'si (45.9) eğitim araştırmalarına yönelik herhangi bir eğitim almazken, 56'sı (35.7) eğitim araştırmalarına yönelik herhangi bir eğitim aldıklarını belirtmiştir.

Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada İlhan, Şekerci, Sözbilir ve Yıldırım (2013) tarafından geliştirilen öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına karşı tutumlarının belirlenmesine yönelik "Eğitim Araştırmalarına Yönelik Öğretmen Tutum Ölçeği (EAÖTÖ)" olarak adlandırılan Likert tipi bir ölçek kullanılmıştır. "Eğitim Araştırmalarına Yönelik Öğretmen Tutum Ölçeği (EAÖTÖ)" 5'li likert şeklinde; (1) Hiç katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Kararsızım, (4) Katılıyorum ve (5) Tamamen Katılıyorum olarak puanlanmıştır.

Ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları İlhan, Şekerci, Sözbilir ve Yıldırım (2013) tarafından yapılmıştır. Ölçeğin tüm boyutları için (20 madde) Cronbach's Alpha katsayısı 0,881 olarak hesaplanmıştır. Bu değerlere göre ölçeğin güvenilir olduğu kabul edilebilir (Büyüköztürk, 2002; Ho, 2006; Field, 2009). Ölçeğin her bir boyutunda yer alan maddeler göz önünde bulundurularak faktörler sırasıyla eğitim araştırmalarının gerekliliği, eğitim araştırmalarına değer verme, eğitim araştırmalarının uygulanabilirliği şeklinde adlandırılmıştır.

Ölçeğin geçerliğini sınamak ve faktör yapısını incelemek için açımlayıcı faktör analizi kullanılmıştır. Örneklemin yeterliliğini değerlendirmek üzere hesaplanan KMO katsayısının (.875) oldukça yüksek ve faktör analizinin geçerliliğini sınavan Bartlett testi sonucunun ise anlamlı (1054.979, $p < .001$) olması nedeniyle faktör analizinin yapılabileceği görülmüştür. Temel Bileşenler Analizi sonucunda toplam varyansın % 55.725'inü açıklayan ve öz değeri 1'in üstünde olan 3 faktör elde edilmiştir. Boyutlara ait varyanslar sırasıyla % 20, % 19 ve % 16'dır. Eğitim araştırmalarına yönelik tutumların alt boyutlarına ait maddelerin faktör yükleri 0.50'den büyüktür. Ölçeğin toplam güvenilirliği .90 ve sırasıyla üç alt boyuta ait güvenilirlik katsayıları .85, .85 ve .81'dir. Bu değerler yüksek iç tutarlığın göstergesidir (Hair, Anderson, Tahtam, & Black, 1998).

Bu araştırmada da EAÖTÖ üç boyutlu olarak ele alınmıştır. Öğretmen adaylarının vermiş olduğu yanıtlar, olumlu ifadeler için 5, 4, 3, 2, 1 şeklinde ve olumsuz ifadeler için yine aynı kategoriden başlanarak 1, 2, 3, 4, 5 şeklinde puanlanmıştır. Buna göre ölçekte yedişer madde ile ölçülen 2. ve 3. boyutlarda en fazla 35, en az 7 puan alınabilmektedir. Altışar maddeden oluşan 1. boyutta ise puanlar 6 ile 30 arasında değişmiştir. Tüm boyutlar bir bütün olarak ele alındığında ise EAÖTÖ'nün genelinden maksimum 100, minimum 20 alınması mümkündür. Bu puanlama sistemine göre yüksek puan alan öğretmenler, eğitim araştırmalarına yönelik yüksek tutuma sahip olmaktadır.

Verilerin Analizi

Öğretmenlere uygulanan EAÖTÖ'nin elde edilen sonuçlar SPSS 21.0 istatistik paket programından yararlanılarak analiz edilmiştir. Araştırmada elde edilen verilerin çözümlenmesinde aritmetik ortalama, standart sapma, yüzde, t-testi ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Varyansların homojen olduğu belirlendikten sonra; fen bilimleri öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarının cinsiyet, ortaöğretimin türü ve eğitim alma durumu değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için bağımsız gruplar için t-testi, branş ve kıdem değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için ise Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile gruplar arası farklılığı belirlemek için de LSD testi yapılmıştır.

Bulgular

Bu çalışmada fen bilimleri öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Fen bilimleri öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarının cinsiyet, ortaöğretimin türü, eğitim alma durumu, branş ve kıdem değişkenlerine göre incelenmesine ilişkin bulgular aşağıda yer almaktadır.

Fen bilimleri öğretmenlerinin, eğitim araştırmalarına yönelik öğretmen tutum ölçeğinin alt boyutlarından aldıkları puan ortalamalarının cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığı bağımsız gruplar için t-testi ile tespit edilmiştir. t-testi sonuçları Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. Öğretmenlerinin uygulanan EAÖTÖ Alt Boyutlarından Aldıkları Puan Ortalamalarının Cinsiyete Göre Bağımsız Gruplar için T-Testi Sonuçları

Değişken	Cinsiyet	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Eğitim Araştırmalarının Gerekliliği	Kadın	79	27.22	3.989	129	.495	.626
	Erkek	52	27.58	4.244			
Eğitim Araştırmalarına Değer Verme	Kadın	77	25.79	3.346	125	.082	.935
	Erkek	50	25.84	3.139			
Eğitim Araştırmalarının Uygulanabilirliği	Kadın	76	22.57	5.068	124	.371	.711
	Erkek	50	22.90	4.862			

Analiz sonuçlarına göre EAÖTÖ’nin alt boyutlarından alınan puan ortalamalarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur ($t = .495$; $p = .626$, $p > .05$, $t = .082$; $p = .935$, $p > .05$, $t = .371$; $p = .711$, $p > .05$). Fen bilimleri öğretmenlerinin, eğitim araştırmalarına yönelik öğretmen tutum ölçeğinin alt boyutlarından aldıkları puan ortalamalarının ortaöğretimin türüne göre farklılaşıp farklılaşmadığı bağımsız gruplar için t-testi ile tespit edilmiştir (Tablo 2).

Tablo 2. Öğretmenlerinin uygulanan EAÖTÖ Alt Boyutlarından Aldıkları Puan Ortalamalarının Ortaöğretimin Türüne Göre Bağımsız Gruplar için T-Testi Sonuçları

Değişken	Cinsiyet	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Eğitim Araştırmalarının Gerekliliği	Genel ortaöğretim	90	27.37	4.273	130	.209	.835
	Meslek ve Teknik Liseler	42	27.21	3.719			
Eğitim Araştırmalarına Değer Verme	Genel ortaöğretim	88	25.90	3.343	126	.653	.515
	Meslek ve Teknik Liseler	40	25.50	3.121			
Eğitim Araştırmalarının Uygulanabilirliği	Genel ortaöğretim	86	22.58	4.808	125	.201	.841
	Meslek ve Teknik Liseler	41	22.78	5.401			

Analiz sonuçlarına göre EAÖTÖ’nin alt boyutlarından alınan puan ortalamalarının ortaöğretimin türüne göre anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur ($t = .209$; $p = .835$, $p > .05$, $t = .653$; $p = .515$, $p > .05$, $t = .201$; $p = .841$, $p > .05$). Fen bilimleri öğretmenlerinin, eğitim araştırmalarına yönelik öğretmen tutum ölçeğinin alt boyutlarından aldıkları puan ortalamalarının eğitim araştırmalarına yönelik eğitim alma durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığı bağımsız gruplar için t-testi ile tespit edilmiştir (Tablo 3).

Tablo 3. Öğretmenlerinin uygulanan EAÖTÖ Alt Boyutlarından Aldıkları Puan Ortalamalarının Eğitim Araştırmalarına Yönelik Eğitim Alma Durumuna Göre Bağımsız Gruplar için T-Testi Sonuçları

Değişken	Cinsiyet	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Eğitim Araştırmalarının Gerekliliği	Eğitim Aldım	56	26.91	4.222	123	.732	.468
	Eğitim Almadım	69	27.45	3.976			
Eğitim Araştırmalarına Değer Verme	Eğitim Aldım	53	25.40	3.254	119	1.010	.315
	Eğitim Almadım	68	26.00	3.274			
Eğitim Araştırmalarının Uygulanabilirliği	Eğitim Aldım	51	22.61	4.784	117	.287	.775
	Eğitim Almadım	68	22.87	5.019			

Analiz sonuçlarına göre EAÖTÖ'nin alt boyutlarından alınan puan ortalamalarının eğitim araştırmalarına yönelik eğitim alma durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur ($t = .732$; $p = .468$, $p > .05$, $t = 1.010$; $p = .315$, $p > .05$, $t = .287$; $p = .775$, $p > .05$). Branşlara göre öğretmenlerin EAÖTÖ'nin alt boyutlarından aldıkları puanlar ANOVA ile test edilmiş, farklılıklar arasında farklılığın olup olmadığı ise Scheffe testi ile tespit edilmiştir (Tablo 4).

Tablo 4. Öğretmenlerin EAÖTÖ Alt Boyutlarına ait Puanlarının Branşlara Göre ANOVA Sonuçları

Değişken	Sınıf Düzeyi	N	\bar{X}	S	sd	F	p
Eğitim Araştırmalarının Gerekliliği	Fizik	46	27.52	4.471	2-129	.255	.776
	Kimya	32	26.88	4.353			
	Biyoloji	54	27.41	3.627			
Eğitim Araştırmalarına Değer Verme	Fizik	47	25.72	3.728	2-125	.283	.754
	Kimya	27	26.19	2.718			
	Biyoloji	54	25.61	3.129			
Eğitim Araştırmalarının Uygulanabilirliği	Fizik	43	22.98	4.693	2-124	.196	.823
	Kimya	29	22.72	4.208			
	Biyoloji	55	22.35	5.615			

Analiz sonuçlarına göre branşlar, öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarını alt boyutlarda etkilememektedir. Bir başka ifadeyle öğretmenlerin 'eğitim araştırmalarının gerekliliği' [$F(2, 129) = .255$, $p = .776$], 'eğitim araştırmalarına değer verme' [$F(2, 125) = .283$, $p = .754$] ve 'eğitim araştırmalarının uygulanabilirliği' [$F(2, 124) = .196$, $p = .823$] boyutlarına ait tutumlarında bir farklılık bulunmamaktadır.

Sonuçlar

Bu çalışmada lise öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda 2014-2015 eğitim öğretim yılında Eskişehir'de görev yapan 137 fen bilimleri öğretmenine Eğitim Araştırmalarına Yönelik Öğretmen Tutum Ölçeği uygulanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre öğretmenlerin, eğitim araştırmalarına yönelik tutum ölçeğinin boyutlarına ait görüşlerinin cinsiyete, ortaöğretimin türüne ve eğitim araştırmalarına yönelik eğitim alma durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığı t-testi ile tespit edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre eğitim araştırmalarına yönelik tutum ölçeğinin tüm alt boyutlarından alınan puan ortalamalarının cinsiyete, ortaöğretimin türüne ve eğitim araştırmalarına yönelik eğitim alma durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur. Bu bulgu, öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik herhangi bir farklılıkları olmadığını düşündürmektedir.

Branşlara göre öğretmenlerin EAÖTÖ'nin alt boyutlarından aldıkları puanlar ANOVA ile test edilmiş, eğitim araştırmalarına yönelik tutumları arasında farklılığın olup olmadığı ise Scheffe testi ile tespit edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre branşlar, öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarını alt boyutlarda etkilememektedir. Farklı branşlar olmasına rağmen öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarında herhangi bir farklılık olmaması öğretmenlerin buldukları branşların onlarda eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarına ilişkin farklılık geliştirmeye yönelik bir işlevden yoksun olduğunu düşündürmektedir. Sonuç olarak, öğretmenlerin ya da öğretmen adaylarının bilimsel araştırmalara ve araştırmacılara ilişkin tutumlarının belirlenmesine dönük çalışmalara alanyazında rastlanılmaktadır (Ekiz, 2006; Everton, Galton, ve Pell, 2002; Korkmaz, Şahin, ve Yeşil, 2011b; Öztürk, 2010; Vanderlinde ve van Braak, 2010; Yavuz, 2009). Ancak bu çalışmaların daha çok betimsel, nitel ve ölçek geliştirme çalışmaları olduğu görülmektedir.

Öneriler

Öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarının farklı değişkenler açısından incelendiği, farklı yöntemlerin ve veri toplama araçlarının kullanıldığı çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Yine bununla birlikte öğretmenlere araştırma süreçlerinin nasıl olduğuna yönelik eğitimler düzenlenebilir ve böylece eğitim araştırmalarına yönelik bir farklılık oluşturulabilir.

Kaynaklar

Büyüköztürk, S., (2002). *Sosyal Bilimler için Veri Analizi El Kitabı*. Ankara: Pegem Yayınları.

- Chang, Y. H., Chang, C. Y., & Tseng, Y. H. (2010). Trends of science education research: An automatic content analysis. *Journal of Science Education and Technology*, (4), 315-331.
- Costa, N., Marques, L., & Kempa, R. (2000). Science teachers' awareness of findings from education research. *Research in Science & Technological Education*, 18(1), 37-44.
- Cousins, J., & Walker, C. (2000). Predictors of educators' valuing of systematic inquiry in schools. *Canadian Journal of Program Evaluation*, 15(Special issue), 25-52.
- Çepni, S. ve Küçük, M. (2003). Eğitim araştırmalarının fen bilgisi öğretmenlerinin uygulamaları üzerindeki etkilerinin belirlenmesi: Bir örnek olay çalışması. *Eğitim Araştırmaları*, (2), 75-84.
- De Jong, O. (2004). Mind your step: Bridging the research-practice gap. *Australian Journal of Education in Chemistry*, 5-9.
- Ekiz, D. (2006). Sınıf öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına karşı tutumları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(2), 373-402.
- Everton, T., Galton, M., & Pell, T. (2000). Teachers' perspectives on educational research: Knowledge and context. *Journal of Education for Teaching: International research and pedagogy*, 26(2), 167-182.
- Everton, T., Galton, M., & Pell, T. (2002). Educational research and the teacher. *Research Papers in Education*, 17(4), 373-401. doi:10.1080/0267152022000031388.
- Field, A. (2009). *Discovering statistics using SPSS* (Third Ed.). London: SAGE.
- Hair, J. F., Anderson R. E., Tahtam, R. L., & Black, W. C. (1998). *Multivariate Data Analysis*. New Jersey: Pearson Education.
- Ho, R. (2006). *Handbook of univariate and multivariate data analysis and interpretation with SPSS*. Florida: Chapman ve Hall/CRC.
- İlhan, N., Şekerci, A. R., Sözbilir, M., ve Yıldırım, A. (2013). Eğitim araştırmalarına yönelik öğretmen tutum ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Batu Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(8), 31-56.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (1999). *Yeni İnsan ve İnsanlar*. İstanbul: Evrim Yayınevi.
- Korkmaz, Ö., Şahin, A., ve Yeşil, R. (2011a). Bilimsel araştırmaya yönelik tutum ölçeği geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *İlköğretim Online*, 10(3), 961-973. [Online]: <http://ilkogretim-online.org.tr>.
- Korkmaz, Ö., Şahin, A., ve Yeşil, R. (2011b). Öğretmenlerin bilimsel araştırmalara ve araştırmacılara ilişkin düşünceleri. *Kuramsal Eğitimbilim*, 4(2), 109-127.
- Neuman, W. L. (2012). *Toplumsal Araştırma Yöntemleri: Nitel ve Nicel Yaklaşımlar*, (5. Baskı). Cilt I,(Çev. Sedef Özge), Ankara: Yayın Odası.
- Öztürk, M. A. (2010). An exploratory study on measuring educators' attitudes toward educational research. *Educational Research and Reviews*, 5(12), 758-769.
- Pajares, M. F. (1992). Teachers' beliefs and educational research: Cleaning up a messy construct. *Review of educational research*, 62(3), 307-332.
- Robbins, S. (1994). *Örgütsel Davranışın Temelleri* (Çev: Sevgi Ayşe Öztürk) Eskişehir ETAM Basım Yayın.
- Sakallı, N. (2001). *Sosyal Etkiler: Kim Kimi Nasıl Etkiler*. Ankara: İmge Kitabevi.
- Sozbilir, M., Kutu, H., & Yasar, M. D. (2012). Science education research in Turkey: A content analysis of selected features of papers published. In D. Jorde ve J. Dillon (Eds). *Science Education Research and Practice in Europe: Retrospective and Prospective* (pp.341-374). Rotterdam: Sense Publishers.
- Tavşancıl, E. (2010). *Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi* (3.Baskı) Ankara: Nobel.
- Tsai, C. C., & Wen, L. M. C. (2005). Research and trends in science education from 1998 to 2002: A content analysis of publication in selected journals. *International Journal of Science Education*, 27(1), 3-14.
- Üstüner, M. (2006). Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 12(1), 109-127.
- Vanderlinde, R., & van Braak, J. (2010). The gap between educational research and practice: views of teachers, school leaders, intermediaries and researchers. *British Educational Research Journal*, 36(2), 299-316.
- Walker, D. A. (2010). The attitudes toward research scale. *Multiple Linear Regression Viewpoints*, 36(1), 18-26.
- Yavuz, M. (2009). Eğitim araştırmaları ile ilgili öğretmen ve yönetici görüşlerinin analizi. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 143-158.

Yazar Bilgileri

Munise Seçkin Kapucu

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Eskişehir

İrtibat yazar e-posta: muniseseckin@hotmail.com
